

Když onemocní můj pes / kočka: Zánět vnějšího zvukovodu

Zánět vnějšího zvukovodu (otitis externa) je častým onemocněním u psů, méně často se vyskytuje u koček. Velmi často se vyskytuje u jedinců, kteří jsou pro toto onemocnění predisponováni (tvar ušních boltců, vrozené zúžení zvukovodu, chlupy ve zvukovodu, nebo predispozice pro jiné onemocnění- alergie na krmivo, atopie, jiná kožní onemocnění) a u nich potom velice často dochází k recidivám onemocnění a nebo onemocnění přechází do chronického zánětu vnějšího zvukovodu.

Nebezpečím neléčeného zánětu vnějšího zvukovodu je rozvoj chronického zánětu zvukovodu a šíření infekce přes porušený bubínek do středního ucha, které má za následek vážné neurologické obtíže (naklánění hlavy na stranu, chůze do kruhu, poruchy rovnováhy...)

Na vzniku zánětu zvukovodu se podílí kromě již zmíněných predispozic jako původce cizí těleso (nejčastěji osina), ušní svrab (*Otodectes cynotis*), ucpání zvukovodu polypem nebo nádorem, zapaření zvukovodu po koupání, infekce bakteriemi nebo kvasinkami a v neposlední řadě se jako příčina může uplatnit trauma po neodborném zásahu do zvukovodu.

Příznaky zánětu zvukovodu jsou předešlím bolestivost v oblasti uší, třepání hlavou, škrábání si uší, zarudnutí boltce a tvorba sekretu ve vnějším zvukovodu. Často je zánět doprovázen nepříjemným zápachem. Výjimkou není agresivní chování, pokud se psovi majitel bolestivého ucha dotkne. U koček je převažujícím příznakem zejména ušního svrabu přítomnost tmavě hnědého sekretu v uších a svědivost.

Další příznaky možných souvisejících onemocnění jsou: svědivost po celém těle, zejména na hlavě, na packách-olizování pacek, v okolí konečníku, na kůži místa s ulámanými chlupy, místa bez chlupů, šupinatění kůže, puchýřky naplněné hnisem na kůži, zarudnutí kůže- tzn. příznaky zánětu kůže. Pokud Váš pes projevuje některé z těchto příznaků anebo nějaké jiné příznaky, oznamte to veterinárnímu lékaři.

Pokud se dostavíte se psem k veterinárnímu lékaři kvůli příznakům, které jsou výše popsány jako typické pro zánět vnějšího zvukovodu, veterinární lékař psovi uši vyšetří speciálním přístrojem-**otoskopem**, kterým zjistí, zda se v uchu nenachází cizí těleso, posoudí stav kůže ve vnějším zvukovodu, množství a charakter mazu, stav bubínku (pokud je viditelný), případně jiné změny-výrůstky (polypy) nebo nádory. Toto vyšetření je vhodné doplnit o mikroskopické vyšetření ušního sekretu, které napoví, zda se ve zvukovodu na zánětu podílí převážně parazité, bakterie nebo kvasinky, což je důležité pro volbu léčebných kapek. Při velmi závažných zánětech provádíme také kultivaci ušního výtěru, abychom zjistili jaké bakterie mají infekci na svědomí a na jaká antibiotika jsou citlivé. Abnormální útvary ve zvukovodu je vhodné po odstranění (pokud je možné) poslat na histologické vyšetření. To určí o jaký proces se jedná, zda je útvar původu nádorového (zhoubného či nezhooubného) a nebo zánětlivého.

Léčba zánětu vnějšího zvukovodu může být u lehčích případů krátká a nekomplikovaná. U pacientů s atopií nebo jiným alergickým onemocněním a u pacientů s vážnými predisponujícími faktory může být léčba zdlouhavá a náročná, mnohdy je nutná doživotní péče o uši ve větším rozsahu.

Volba léčby závisí na stupni onemocnění, na celkovém stavu zvířete, a na jiných onemocněních, predisponujících a udržujících faktorech zánětu. Základ léčby spočívá především v pravidelném čištění zvukovodu výplachy, které ucho desinfikují, zbaví mazu a vysuší jej. Výplachy by vždy měly předcházet léčbě antibiotickými kapkami tak, aby kapky mohly působit přímo na postiženou kůži (tzn. bez nánosů zánětlivého mazu). V začátku léčby používáme většinou výplach uší **čistícím roztokem** obden. Výplach čistícím roztokem Vám ukáže veterinární lékař při ošetření Vašeho pejska/kočičky. Do ucha se nalije větší množství roztoku a ucho se masíruje tak, aby bylo slyšet "mlaskání", pak je dobré psa nechat ucho vytřepat. Poté se k odsátí přebytečného roztoku s rozpuštěným mazem použije buničitá vata. **Nikdy nezasouvejte do zvukovodu žádné nástroje ani ušní vatové tyčinky, můžete psovi vážně ublížit!** Výplachy zvukovodu čistícím roztokem se posléze používají v různém intervalu dlouhodobě až doživotně jako preventivní opatření. Zejména je třeba provádět je po koupání.

K výplachům uší se přidávají **antibiotické kapky**, kterých máme k dispozici celou řadu a volíme je podle typu zánětu a nálezu při mikroskopickém vyšetření. Kapky se používají dle návodu, většinou několikrát denně po dobu minimálně jednoho týdne. **Je naprosto nevhodné používat antibiotické kapky jako domácí léčbu občasným kápnutím.** Může tak vzniknout vážná odolnost bakterií vůči léčivu a ta pak může způsobit neefektivnost další možné léčby.

K léčbě ušního svrabu existuje spolehlivý preparát ve formě ampulky (Stronghold), která se vymáčkne na kůži zvířete dle návodu a léčba se za měsíc opakuje.

U vážnějších případů zánětu vnějšího zvukovodu je nutné přistoupit k **hlubokému výplachu zvukovodu v sedaci**. Pes se pro tento zákrok musí zklidnit sedativy, popřípadě anestetiky tak, aby toleroval výplach uší. Při tomto zákroku se velkým množstvím tekutiny vyplachují z uší bakterie, kvasinky, maz i zánětlivé látky. Někdy je zapotřebí tento zákrok opakovat. U velmi klidných jedinců lze provést výplach bez sedace. K lokální léčbě vnějšího zvukovodu se u vážných případů mohou přidat léčiva působící systémově- antibiotika nebo léky proti kvasinkám v tabletkách.

U chronických zánětů zvukovodu, při kterých často dochází k vážnému zúžení zvukovodu tak, že jej ne jenom nelze vyšetřit, ale ani léčit roztoky, poněvaž do zúženého zvukovodu těžko pronikají, bývá již jediným dobrým řešením **operativní odstranění chrupavky a kůže vnějšího zvukovodu**.

K úspěšné léčbě je třeba úzká spolupráce majitele s veterinárním lékařem, pravidelné výplachy uší a kontrola u veterináře otoskopem. Při objevení se sebemenších příznaků zánětu zvukovodu je třeba ihned navštívit veterinárního lékaře, aby léčba mohla být co nejefektivnější.

Pokud má Váš pes onemocnění způsobující zánět vnějšího zvukovodu - tzn.: atopii, alergii na krmivo atp., seboreu..., je potřeba dlouhodobě léčit především tato onemocnění.

Mnoho úspěchů v léčbě vašeho miláčka vám přeje kolektiv Kliniky ARVET v Písku a Ordinance ARVET v Milevsku.